

Iedereen kan al op wereldreis

ILLUSTRATIE PETER VAN HUGTEN

Terwijl kabinet en bonden bekvechten over de beoogde levensloopregeling, gaan veel Nederlanders hun eigen gang. Ze hebben geen fiscale prikkel nodig om op wereldreis te gaan, maar verkopen gewoon hun huis. Door Ron van Gelderen

Wie de discussie over de beoogde levensloopregeling volgt, zou bijna denken dat verlofgangers eerst bij het kabinet een verlofbriefje moeten halen. Niets is minder waar. Goed beschouwd beslist het kabinet alleen over de fiscale voordelen. Werknemers bepalen zelf in overleg met hun werkgevers hoe ze hun geld en hun tijd besteden. Terwijl de één een dure televisie koopt, steekt de ander geld in een sabbatsjaar. Zeven verlofgangers vertellen hoe zij hun wereldreis financieren.

1 Geld sparen

De Rotterdammers Rob van Rijn en Jacqueline Zwetsloot spaarden ruim duizend euro per maand. Ze verhuisden naar een goedkope etagewoning, deden één van de twee auto's de deur uit, bezuinigden op de boodschappen en beëindigden alle abonnementen. 'We hebben een strategietje gemaakt', zegt Van Rijn. 'Je moet lang van tevoren beginnen met plannen. Het vergt veel discipline.'

Werknemers mogen volgens het kabinet vanaf 2006 jaarlijks maximaal 12 procent belastingvrij sparen. Wie bijvoorbeeld het volledige bedrag opzij legt, kan na twee jaar precies drie maanden op verlof. De snelste spaarders bereiken na twaalf jaar het maximum spaarbedrag van anderhalf jaarsalaris voor bijvoorbeeld een volledig betaald sabbatsverlof van anderhalf jaar of voor een prepensioen van twee jaar tegen 70 procent van het inkomen.

Van Rijn en Zwetsloot hebben naar hun idee het spaargeld goed besteed. Ze zijn vorige week voldaan teruggekeerd van een reis door Azië, Nieuw-Zeeland en Australië. Direct bij terugkeer op Schiphol voerden ze telefoongesprekken met potentiële werkgevers in de scheepvaart en het kappersvak. Ze kunnen het iedereen van harte aanbevelen. Bang voor heimwee naar de vrijheid buiten Nederland zijn ze niet: 'Alle prachtige ervaringen zitten in ons hoofd. Die pakt niemand ons meer af.'

2 Tijd sparen

ING-werknemer Han Caspers spaart meer dan vierhonderd vrije uren. Zijn werkgever biedt hem de mogelijkheid te sparen voor drie maanden betaald verlof. Hij bewaart jaarlijks enkele vakantiedagen en koopt er bovendien elk jaar enkele dagen bij. 'Het is een mooie regeling', vindt Caspers. 'Ik lever nu een beetje in om er straks even helemaal tussenuit te kunnen.'

Werknemers kunnen in diverse bedrijven en bedrijfstakken vrije uren sparen voor een verlof van maximaal drie maanden. Al in 2001 is bij wet geregeld dat iedere werknemer in overleg met de werkgever gedurende vijf jaar een deel van de vakantiedagen mag opsparen. De beoogde levensloopregeling verandert daar weinig aan, al moeten de gespaarde uren waarschijnlijk vanaf 2006 in euro's worden omgezet.

Caspers heeft volgend jaar mei zijn doel bereikt. Dan gaat hij drie maanden op betaald verlof. Vakantie vieren met de kinderen, klussen rondom het huis, wandelen in Engeland en luieren in Griekenland. 'Blik op oneindig, verstand op nul. Even hele-

maal los van het werk. Het lijkt me heerlijk', zegt Caspers. 'Als vijftiger is het waarschijnlijk te laat om te switchen, maar misschien geeft het toch een andere wending aan m'n leven.'

3 Geld lenen

De dertigers Dennis van Ravenswaaij en Pauline Pels leenden ruim twintigduizend euro. Ze namen een tweede hypotheek. Het voordeel is evident: de bank stort het geld in één keer op de rekening. Het nadeel is al even duidelijk: de maandelijkse lasten blijven ook in de jaren na het verlof hoog. 'Sparen voor later is voor ons geen optie', zegt Dennis van Ravenswaaij. 'We willen nu genieten. Levenservaring is veel meer waard dan geld.'

Lenen voor verlof is vooral weggelegd voor huizenbezitters, al is de rente van een tweede hypotheek voor bijvoorbeeld reizen in plaats van verbouwen niet langer aftrekbaar van de belasting. Verlofgangers zonder eigen huis kunnen soms ook aankloppen bij hun bank, bijvoorbeeld als een welvarende kennis voor de lening garant wil staan.

Van Ravenswaaij en Pels zijn sinds enkele weken terug van een wereldreis van dertien maanden. Ze maakten onder meer een lange treinreis door Rusland, wandelden over de Chinese muur, vierden nieuwjaar in Vietnam, beklommen de Mount Kinabalu in Maleisië en snorkelden in Australië. Hun levensmotto: 'De mens die het meest heeft geleefd, is niet hij die de meeste jaren telt, doch hij die het diepst ervaren heeft.'

4 Je woning verkopen

Robert en Medy Rillema (beiden midden dertig) financierden hun sabbatsverlof met de verkoop van hun woning. Ze maakten meer dan honderdduizend euro winst. Ook zo'n enorm bedrag kan slechts één keer worden uitgegeven. Wie de verkoopwinst opsnoept, kan later nooit meer een vergelijkbare woning kopen en bij bovendien in het appeltje voor een verzorgde oude dag.

'Het is een bewuste keuze geweest', zegt Medy Rillema. 'We wilden vrij breken van alles.' Robert en Medy Rillema namen ontslag bij respectievelijk IBM en PeopleSoft en vertrokken zeven maanden na hun wereldreis voorgoed uit Nederland. Met uitzondering van het beperkte recht op zorgverlof hebben werknemers géén wettelijk recht op onbetaald verlof. Nu niet en ook niet als in 2006 de beoogde levensloopregeling is ingevoerd. Zeker bij een sabbatsjaar is vroegtijdig overleg met de werkgever geboden.

Het echtpaar Rillema ging op wereldreis en vertrok zeven maanden later voorgoed uit Nederland. 'We wilden niet langer de gekte dat je eerst de agenda's moet trekken wanneer je vrienden wilt zien', zegt Medy Rillema vanuit een dorpje in de Dominicaanse Republiek, waar het stel boottochten en duiklessen verzorgt. Vanuit Nederland komt zo nu en dan de vraag wat ze doen qua pensioen. 'Weinig', luidt het antwoord, 'maar we zijn al wel weer een beetje aan het sparen.'